

Tesines:

La Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària veient la necessitat de reconèixer i recompensar el treball que molts genealogistes, socis i no socis de la Societat, dediquen a l'hora d'elaborar les seves recerques genealògiques, decidí oferir un curs superior de Genealogia en el qual els seus alumnes poguessin rebre una tutorització de mà d'un expert de la matèria durant el seu treball. Amb l'opció, que un cop conclòs aquest, el seu autor pogués optar a l'obtenció d'un reconeixement oficial dels seus coneixements.

Per això, durant l'any acadèmic 2005-2006, la SCGHSVN oferí als seus socis i al públic en general el curs superior de Genealogia, impartit pel professor Valerià C. Labara i Ballestar, diplomad en Genealogia per la SCGHSVN. Com a resultat d'aquest curs superior i de les recerques genealògiques dutes a terme pels seus alumnes en el marc mateix d'aquest, es dugueren a terme durant l'any 2007 les presentacions de les tesines resultants o treball de curs. El primer en dur-ho a terme fou Josep Vicent Ferrando i Company, que el dia cinc de juliol del 2007 exposà la seva tesina, *Els Ferrando de Llombai i Alberic*. En una segona sessió, convocada el dia vint-i-vuit de novembre del mateix any, es llegiren les tesines de Flora Puntos i Cabero, *Cabero- Caveno. Un llinatge de més de set-cents anys d'història*, i la de Jaume Pérez i Aleandre, *Els documents genealògics. Tipologia i aprofitament*.

Seguidament oferim al lector una breu recensió del contingut de dues de les tres tesines que es dugueren a terme dins el curs 2006-2007, les quals resten a la seu de l'entitat a disposició de consulta per part del soci.

J.V. FERRANDO I COMPANYY, *Els Ferrando de Llombai i Alberic*

La idea d'aquest estudi naix de voler fer arribar als descendents de la nissaga Ferrando, els diversos anys de recerca d'informació dels nostres avantpassats

i dels seus descendents en totes les branques localitzades. És el resultat d'allò que va començar com a simple curiositat i que, al final ha sigut el descobriment de la Genealogia.

El cognom Ferrando i el llinatge Ferrando estudiat són dues coses diferents però, tot i així, he volgut començar el treball amb una descripció general del cognom Ferrando i la seua distribució a Aragó, Catalunya i València, basant-me en els fogatges de l'antiga Corona d'Aragó.

Ferrando és un cognom patronímic d'arrel aragonesa que procedeix del nom propi Ferrandus (Fernando o Ferran). Els cognoms patronímics, deriven per mitjà d'un sufix del nom del pare, el seu origen és molt divers i no d'un lloc o d'una persona concreta. En els primers fogatges (o censos de població) a l'Aragó els Fernando s'anomenaven indistintament Ferrando o Fernando; és així mateix freqüent en els diferents fogatges del Regne de València, entre 1294 i 1481. També apareixen sovint en el cens de població del Regne de València de 1510.

La recerca d'aquest estudi es centra en el llinatge Ferrando d'una família que es va assentar a Llombai, en els anys posteriors a la conquesta de València pel rei en Jaume I. En un inici fou la curiositat de saber d'on procedia el cognom Ferrando de la nostra família el que em va motivar a començar un estudi d'aquestes dimensions, car al meu poble, Alberic (València), només hi havia dues famílies amb aquest cognom i sense cap relació de parentiu.

El meu avi patern no tenia germans vius i va morir quan jo només tenia quatre anys, per aquest motiu mai van poder parlar dels orígens familiars. Mon pare mai va tindre la curiositat de saber d'on venien i l'única informació que vaig aconseguir va ser de la meua àvia que creia que procedien de Carcaixent.

Tot i que en un inici la qüestió no va avançar més enllà, la curiositat sempre torna, i passats els anys, vaig reprendre la recerca de trobar els meus avantpassats. La intenció fou començar a l'arxiu parroquial d'Alberic i, primera decepció, tot l'arxiu fou destruït durant la Guerra Civil. Aleshores el

pas següent fou Carcaixent, on conserven tant l'arxiu civil com l'eclesiàstic; a on van aparèixer alguns Ferrando, però cap era avantpassat meu. Vaig anar a l'ajuntament d'Alberic i em van dir que es conservaven alguns censos de població de la segona meitat del segle XIX.

Després de molts dies de recerca, per fi vaig trobar informació sobre els meus besavis i rebesavis, i una dada que em va obrir un nou camí on continuar la recerca: el meu rebesavi Ferrando era de Llombai, un poble pròxim.

Em vaig posar en contacte amb el rector de la parròquia de la Santa Creu de Llombai mossèn Jesús Anselmo Bausà Lacosta i em va donar una gran alegria al dir-me que conservaven tots els arxius parroquials de Llombai i els seus annexos Catadau, Alfarb i Alèdua, des de l'inici de les inscripcions en les parròquies, al començament de l'any 1600. A partir d'eixa data foren diversos anys d'esbrinament aprofitant els períodes de vacances fins a arribar al primer Ferrando localitzat que va nèixer al voltant de 1560.

J.V. Ferrando i Company

J. PÉREZ I ALEJANDRE, *Els documents genealògics. Tipologia i aprofitament*

El passat 28 de novembre de 2007, a l'Auditori de l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), vaig presentar la meua tesina realitzada en el marc del Curs Superior de Genealogia de la SCGHSVN (2005/06) impartit pel professor i tutor Valerià C. Labara, amb el títol *Els documents genealògics. Tipologia i aprofitament*.

L'objectiu del treball presentat era introduir a la persona que s'inicia a la genealogia a uns primers coneixements bàsics, ja sigui de conceptes, de idees, com d'experiències en la recerca de documents per la realització d'un arbre genealògic amb una credibilitat i rigor.

La tesina es dividia, bàsicament, en tres parts: la primera dedicada a una introducció teòrica sobre

la genealogia en general i els seus instruments, en la segona, ja s'especificaven les fitxes a realitzar per cada tipus documental susceptible de contenir informació de tipus genealògic, i finalment, en el tercera i últim apartat, s'arribà a unes conclusions generals i unes propostes de futur.

Així doncs, primerament el treball se centrava en la genealogia en un sentit ampli: el concepte de genealogia, com es fa un arbre genealògic, tipus d'arbres i taules genealògiques (com per exemple, la taula agnàtica, taula uterina, taula de costats, entre d'altres), les representacions gràfiques d'arbres ascendents i descendents, l'enumeració d'avantpassats (sistema Sousa-Stradonitz). Sense oblidar les fonts de la recerca documental, tot donant informació sobre el Registre Civil (creat a l'any 1870 a Espanya), com dels Registres Parroquials, de molta més antiguitat (s. XVI).

És però, en la segona part del treball, on s'hi desenvolupa el cos principal del mateix, presentant tot un seguit de documents en format fitxa. En total 46 fitxes dividides en quatre tipus: documentació civil, documentació eclesiàstica, documentació notarial i altres tipus de documentació.

En aquestes fitxes es classifica cada document de la següent manera: nom, emissor, localització, finalitat, època de vigència i característiques físiques del document. Tanmateix, es fa una qualificació des de el punt d'interès genealògic segons el criteri de l'autor, i a la vegada es dona una relació de la informació genealògica que el document en qüestió aporta a la recerca. I per últim, s'inclou un seguit d'observacions subjectives sobre cadascun dels documents classificats.

Així és pot dir que el ventall de documents classificats, dona una primera idea d'aquells documents que, estan a l'abast de la persona que vol començar a fer un arbre genealògic, el pot reconèixer i saber extreure aquella informació que li serà de servei pel seu propòsit. Així, hom hi pot trobar, entre d'altres, certificats civils de naixement, de matrimoni o de defunció, certificats administratius de cementiri, certificats de penals, documents de fe de vida i estat,

documents de permís de treball, llibres de família, etc. En l'apartat eclesial, per la seva banda, hom troba llibres sacramentals de baptismes, de matrimonis i d'exèquies. I en el notarial, tot un seguit de variada documentació, des de capítols matrimonials fins a convenis, tot passant per testaments, inventaris, proves de noblesa i un llarg etcètera. En l'últim apartat de fitxes hi ha aquelles que són inclassificables, almenys en aquest manual, com són fotografies, recordatori funerari, làpides de pedra...

Finalment, en la tercera part del treball s'ofereix un recull de conclusions on es fa referència als pros i contres a l'hora de fer una recerca genealògica, a més a més d'un anecdotari d'experiències pròpies. Nogensmenys, també s'aprofita la oportunitat per a realitzar unes propostes de les línies de futur en les quals caldria avançar.

J. Pérez i Alejandre

Projectes:

Durant aquests dos darrers anys, la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària ha engegat tota una sèrie de projectes de grans dimensions, alguns dels quals es troben encara avui dia a les beceroles, però altres comencen a estructurar-se i a caminar. Aquest és el cas de dos projectes que són l'ànima de la nostra Societat: el Monumenta Genealogia Cataloniae, dut a terme pel Grup de genealogia de la Societat, i la digitalització i edició crítica del fons patrimonial del Mas Bulló de mans del Seminari de Paleografia i de tots els seus membres, la majoria dels quals han estat a priori alumnes dels nostres cursos anuals de paleografia i diplomàtica, i fins i tot, de llatí medieval.

MONUMENTA GENEALOGIA CATALONIAE

Aquest any s'ha engegat el Grup de Genealogia dins la nostra Societat; l'objectiu principal del qual és unir els socis i les sòcies que estiguin interessats en

la genealogia, per tal de proporcionar-los un espai de trobada i reflexió, i on es puguin desenvolupar els projectes que creuen interessants. Des de la Junta es creu molt necessària l'existència d'aquest espai ja que la genealogia és una de les disciplines amb més interès pels socis i sòcies de la nostra Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària.

El Grup ha iniciat tres grans bases d'actuació, tan a nivell de recerca i seminari com de gestió de dades.

El Projecte principal, organitzat en forma de seminari, és el *Projecte Monumenta Genealogica Cataloniae*, l'objectiu final del qual és l'estudi genealògic de totes les famílies catalanes. Aquesta tasca ha estat desenvolupada des de fa anys per diversos centres d'estudis i investigadors de forma independent, però ha sigut sempre una investigació no exhaustiva i de famílies particulars. Des del Grup de Genealogia es creu important, al segle XXI i amb el nivell de desenvolupament tecnològic que té la societat, que aquesta informació i estudi sigui extensiu a totes les famílies que hagin existit al nostre territori. Com és evident, és un projecte a llarg termini, que es desenvoluparà per fases o subprojectes; el primer dels quals ja s'ha posat en marxa. Aquest primer subprojecte, model dels que l'han de precedir, es dur a terme conjuntament amb *Valldarex. Centre d'Estudis de Valldoreix*, una entitat local sense ànim de lucre amb qui s'ha establert un conveni de col·laboració. L'àmbit de recerca i estudi d'aquesta primera fase és la documentació sagramental i notarial de l'arxiu parroquial de Sant Cebrià de Valldoreix; la qual serà digitalitzada per tal de buidar-ne les informacions genealògiques contingudes per realitzar una base de dades amb les dades genealògiques i els corresponent arbres genealògics. Aquesta recerca s'està duent a terme gràcies a un bon nombre de socis i sòcies investigadors, que aporten els seus coneixements i interès al servei de la recerca desinteressada, juntament amb membres de *Valldarex*.

Aquest espai de trobada dins el marc del *Monumenta Genealogica Cataloniae*, permet també una reflexió entorn de les recerques i les diferent maneres